

1. Episodis_CAT	2
2. Mirades_CAT	5
3. Patrimoni i comunicació_CAT	8
4. Eines_CAT	11
5. Iniciació a la recerca_CAT	13
6. Pràctiques professionals_CAT	15
7. Treball de Fi de Màster_CAT	19
8. Del món antic al modern_1_CAT	22
9. Del món antic al modern_2_CAT	25
10. Salut i malaltia_CAT	28
11. Cos subjecte i societat_CAT	31
12. Tecnociència contemporània_CAT	34
13. Tecnologia infraestructures ambient_CAT	37

EPISODIS: LA CIÈNCIA EN LA HISTÒRIA

2026-2027

Codi: 45750

ECTS: 10

Tipologia: Obligatòria

Semestre: 1

Idioma: Català / Castellà

Modalitat: Presencial

Titulació: Màster Universitari en Història de la Ciència: Història, Patrimoni i Comunicació Científica

Lloc de docència: Universitat de Barcelona

Coordinació:

Jesús Galech Amillano (UB): jesus.galech@ub.edu

Jaume Sastre-Juan (UAB): jaume.sastre@uab.cat

Objectius:

Aquesta assignatura obligatòria ofereix una visió general del desenvolupament de la ciència des de l'Antiguitat fins al segle XX. Estudia els episodis fonamentals per la història de la ciència des del consens expert i la pluralitat d'interpretacions. L'assignatura s'estructura en blocs cronològics impartits per especialistes en cadascuna de les etapes, i aborda tant els diferents punts de vista sobre la naturalesa com les relacions socials de la ciència. Es tracta d'una primera aproximació al desenvolupament de la ciència, la tecnologia i la medicina a través de la història, que permet aprofundir després en temes més específics.

Continguts:

L'assignatura s'estructura en els següents blocs temàtics i sessions.

	ORÍGENS
1	Benvinguda i introducció
2	Babilònia: Sabers compendiats, temple i palau

3	Noves articulacions de la ciència a la Grècia clàssica
4	Alexandria i Roma: consolidació, síntesi i expansió
	MÓN MEDIEVAL
5	Macrocosmos i microcosmos
6	La globalització àrab
7	Institucions: monestirs, corts, universitats
8	Números i instruments: astrolabis
	SEGLES XVI i XVII
9	La ciència de les estrelles: astronomia, astrologia i cosmologia
10	La ciència del moviment: mecanicismes, instruments i experimentació
11	Medicina i història natural: globalització i visualitat
	SEGLE XVIII
12	Classificant el mon: expedicions, ciència i colonialisme
13	Espais: acadèmies, llars, tallers i espectacles
14	Nervis, miasmes i higiene pública: medicina i biopolítica
	SEGLE XIX
15	L'origen de les espècies: evolucionisme, eugenèsia i racisme científic
16	Vapor i telègrafs: física, industrialització i imperialisme
17	Cervells, ments, societats: el naixement de les ciències humanes
	SEGLE XX
18	Àtoms: el projecte Manhattan
19	Guerra freda: El complex científic-militar-industrial
20	Gens: Les ciències de la vida al segle XX

Avaluació:

- Dos assaigs escrits de 1500 paraules, que contestin i discuteixin algunes de les preguntes proposades. El primer (35%) ha de fer referència a les sessions 2-11 i el segon (35%) a les sessions 12-20.
- Presentació individual de 10 minuts en una de les sessions del curs, a partir de lectures i materials proporcionats pel professorat (30%).

Resultats d'aprenentatge:

Coneixements:

- Descriure amb precisió les transformacions i continuïtats en el pensament científic, des de l'Antiguitat fins el segle XXI.
- Descriure amb precisió els esdeveniments, actors i actrius, espais, objectes, teories, experiments, pràctiques i discursos de la ciència al llarg de la història.

Habilitats

- Interpretar amb rigor les fonts del passat de la ciència en relació amb el context històric al qual es van generar, difondre i debatre, incorporant les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder.
- Analitzar críticament teories científiques generades al llarg de la història.
- Analitzar críticament la bibliografia pertinent i necessària per plantejar i exposar un problema historiogràfic específic.

Competències

- Explicar a públics especialitzats i no especialitzats diversos tipus de fonts històriques de les ciències en connexió amb el context històric al qual es van generar, difondre i debatre.
- Explicar a públics especialitzats i no especialitzats els sabers, pràctiques científiques i les seves dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder en el context històric al qual es van produir i desenvolupar.

MIRADES: HISTORIOGRAFIA I MARCS TEÒRICS

2026-2027

Codi: 45751

ECTS: 10

Tipologia: Obligatòria

Semestre: 1

Idioma: Català / Castellà / Anglès

Modalitat: Presencial

Titulació: Màster Universitari en Història de la Ciència: Història, Patrimoni i Comunicació Científica

Lloc de docència: Universitat Autònoma de Barcelona

Coordinació:

Daniele Cozzoli (UPF): daniele.cozzoli@upf.edu

Agustí Nieto-Galan (UAB): agusti.nieto@uab.cat

Elena Serrano (UAB): elena.serrano@uab.cat

Objectius:

Com escriure la història de la ciència al segle XXI? Per a poder respondre a aquesta pregunta complexa, l'assignatura proporciona a l'estudiant una aproximació crítica a diferents escoles, temes i problemes de què s'ocupa la història de la ciència com a disciplina acadèmica, i convida a treure'n conclusions útils d'actualitat. Es tracta d'una assignatura historiogràfica, on les mirades plurals i sovint controvertides amb relació a determinats esdeveniments del passat tenen prioritat per sobre dels consensos sobre aquests mateixos temes.

En aquesta assignatura es presenten les escoles i estils més recents de fer història de la ciència, així com els temes de recerca que han rebut més atenció en les darreres dècades. S'estudien també les relacions amb diversos camps de recerca fronterers (la filosofia, l'antropologia, la sociologia, l'art, les diferents històries especialitzades, etc.) i es presenten temes i problemes que avui en dia tenen un impacte important a la societat.

Continguts:

L'assignatura s'estructura en els blocs i sessions següents.

* Continguts provisionals (gener 2026). Els continguts definitius apareixeran a la guia docent.

	ORÍGENS
1	Presentació
2	Positivisme, historicisme i la primera sociologia
3	Paradigmes i Guerra Freda
4	El gir sociològic
	FRONTERES
5	Art
6	Filosofia
7	Història
8	Antropologia
9	Ambientalisme
	PRISMES
10	Gènere
11	Biopolítica
12	Coproducció
13	Presentació assaig historiogràfic
14	Experts
15	Cultura material
16	Animals
	ESCALES
17	Espais
18	Ciutats
19	Colònies
20	Globalització

Avaluació:

- Dos assaigs de 1000 paraules de tres blocs diferents, que contestin i discuteixin algunes de les preguntes proposades (30%).
- Assaig historiogràfic de 4000 paraules d'un llibre escollit (40%).
- Exposició oral sobre l'assaig historiogràfic del llibre escollit (30%).

Resultats d'aprenentatge:

Coneixements:

- Descriure rigorosament les dimensions socials, econòmiques, polítiques, professionals i culturals que han intervingut i intervenen en la construcció de les diverses escoles historiogràfiques.
- Definir amb rigor les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder implicades en les transformacions i els elements de canvi i continuïtat en el pensament científic al llarg de la història.

Habilitats:

- Distingir les mirades plurals i els diferents enfocaments sobre el passat de la ciència que han desenvolupat diferents autors i escoles.
- Desenvolupar narratives historiogràfiques diverses que integrin les cultures científica i humanística al voltant dels mecanismes de producció, circulació i gestió de coneixement científic, tot incorporant les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder.

Competències:

- Avaluar críticament les perspectives historiogràfiques als textos d'història de la ciència.
- Elaborar bibliografies crítiques sobre problemes específics en història de la ciència.
- Explicar amb rigor a públics especialitzats i no especialitzats els biaixos de gènere i les desigualtats de drets i oportunitats en la construcció de perspectives historiogràfiques sobre la ciència.

PATRIMONI I COMUNICACIÓ CIENTÍFICA

2026-2027

Codi: 45752

ECTS: 10

Tipologia: Obligatòria

Semestre: 1

Idioma: Català / Castellà / Anglès

Modalitat: Presencial

Titulació: Màster Universitari en Història de la Ciència: Història, Patrimoni i Comunicació Científica

Lloc de docència: Universitat Autònoma de Barcelona

Coordinació:

Miquel Carandell (UAB): miquel.carandell@uab.cat

Alfons Zarzoso (IMF-CSIC): azarzoso@imf.csic.es

Objectius:

Activistes ambientals elaboren un informe sobre un vessament tòxic, se senten sirenes en un refugi antiaeri, animals dissecats són exhibits en l'aparador d'una botiga, una antiga fàbrica es transforma en memòria col·lectiva, un periodista pregunta a un expert sobre la seva recerca, nens i nenes toquen botons en un museu de ciència... Aquesta assignatura planteja com les dimensions material i comunicativa de la ciència formen part fonamental dels processos de creació de coneixement científic en el passat i en el present. En les diferents sessions es proporcionen les eines teòriques i pràctiques necessàries per incorporar les perspectives crítiques de la història de la ciència als àmbits del patrimoni i de la comunicació científica.

Continguts:

L'assignatura s'articularà en sessions teòriques i visites a diversos espais de ciència de l'àrea de Barcelona, encara per determinar.

Avaluació:

1. Realització d'un producte comunicatiu, o d'un projecte de producte comunicatiu, en grups de dos o tres persones, que serà presentat a la sessió final (40%).
2. Realització d'un informe d'anàlisi d'un element patrimonial científic, tècnic o mèdic (40%).
3. Assistència i participació (20%).

Resultats d'aprenentatge:

Coneixements:

- Descriure amb precisió els processos de definició i gestió del patrimoni científic i de circulació i transmissió de coneixement científic al llarg de la història i en el context actual.
- Definir amb precisió els eixos teòrics i metodològics dels debats i temes controvertits d'actualitat en la història de la ciència, la definició i la gestió del patrimoni científic i la comunicació científica.
- Descriure amb precisió els biaixos de gènere i les desigualtats de drets i oportunitats presents històricament i actualment en els processos de professionalització científica, identificant els principals factors i contextos que els han condicionat.

Habilitats:

- Distingir els diferents enfocaments en el plantejament de problemes historiogràfics i pràctics en els àmbits de la definició i la gestió del patrimoni científic i de la comunicació científica.
- Analitzar críticament els mecanismes de producció i gestió de narratives sobre la ciència i el seu patrimoni, incorporant-hi les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder.
- Analitzar críticament els mecanismes de producció i edició de narratives de i sobre la comunicació i la divulgació científica, incorporant les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder.

Competències:

- Avaluar críticament els diferents enfocaments en el plantejament de problemes en els àmbits de la definició i la gestió de patrimoni científic i de la comunicació científica.
- Elaborar bibliografies crítiques sobre problemes específics en els àmbits de la definició i la gestió de patrimoni científic i de la comunicació científica.
- Comunicar de forma rigorosa a públics especialitzats i no especialitzats l'impacte dels biaixos de gènere i les desigualtats en els processos de professionalització científica, utilitzant arguments ben fonamentats i adaptant el discurs al context.

EINES METODOLÒGIQUES

2026-2027

Codi: 45753

ECTS: 3

Tipologia: Obligatòria

Semestre: 2

Idioma: Català / Castellà / Anglès

Modalitat: Presencial

Titulació: Màster Universitari en Història de la Ciència: Història, Patrimoni i Comunicació Científica

Lloc de docència: Universitat Autònoma de Barcelona

Coordinació:

Daniele Cozzoli (UPF): daniele.cozzoli@upf.edu

Jesús Galech Amillano (UB): jesus.galech@ub.edu

Objectius:

Aquesta assignatura capacita en l'ús d'eines tècniques i metodològiques bàsiques per a la recerca i l'escriptura acadèmiques. Es treballen el plantejament i el desenvolupament tant de recerques en l'àmbit de la història de la ciència com de projectes en els àmbits del patrimoni científic i la comunicació científica. L'assignatura s'articularà a través de l'elaboració d'exercicis personalitzats en aquests tres àmbits.

Continguts:

Un primer bloc de sessions se centra a ensenyar una metodologia de treball aplicada a l'escriptura acadèmica, reflexionant sobre l'especificitat de l'escriptura històrica, i guiant l'alumnat a formular una pregunta de recerca.

Un segon bloc de sessions s'apropa als mètodes específics de la recerca en història de la ciència, gestió del patrimoni científic i comunicació científica. En aquestes sessions l'alumnat aprendrà a analitzar i a posicionar-se críticament davant de diferents tipus de fonts històriques (escrites, visuals, orals).

Avaluació:

Tres exercicis pràctics personalitzats per determinar (30% + 30% + 40%).

Resultats d'aprenentatge:

Coneixements:

- Seleccionar críticament tècniques i metodologies de recerca historiogràfica en el plantejament i el desenvolupament de recerques en l'àmbit de la història de la ciència que integrin les cultures científica i humanística.
- Seleccionar amb rigor tècniques i metodologies d'anàlisi de la història de la ciència en el plantejament i el desenvolupament de projectes sobre els àmbits de la definició i gestió del patrimoni científic i de la comunicació científica.

Habilitats:

- Aplicar tècniques i mètodes de recerca historiogràfica en l'anàlisi i el comentari de fonts primàries i textos representatius de les diferents escoles de la història de la ciència, incorporant les dimensions de gènere, raça, materialitat i poder.
- Utilitzar mètodes i tècniques d'anàlisi de la història de la ciència en el plantejament de problemes historiogràfics i pràctics en els àmbits de la definició i la gestió del patrimoni científic i de la comunicació científica.
- Aplicar les eines teòriques i metodològiques de la història de la ciència en la producció i edició de narratives sobre el patrimoni científic i la comunicació científica, incorporant les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder.

Competències:

- Integrar metodologies i tècniques de la història de la ciència en la construcció de narratives històriques interdisciplinars que promoguin un diàleg efectiu entre les cultures científica i humanística, tot incorporant les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder.
- Integrar metodologies i tècniques de la història de la ciència, tant de manera autònoma com en equip, en la construcció de narratives interdisciplinars en els àmbits de la definició i la gestió del patrimoni i de la comunicació científica.
- Dissenyar projectes en els àmbits de la definició i la gestió del patrimoni i de la comunicació científica, incorporant les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder.

Codi: 45755

ECTS: 6

Tipologia: Optativa

Semestre: 2

Idioma: Català

Modalitat: Presencial

Titulació: Màster Universitari en Història de la Ciència: Història, Patrimoni i Comunicació Científica

Lloc de docència: Universitat Autònoma de Barcelona

Coordinació:

Jesús Galech Amillano (UB): jesus.galech@ub.edu

Jaume Sastre-Juan (UAB): jaume.sastre@uab.cat

Objectius:

Aquesta assignatura té per objectiu posar en pràctica les tècniques necessàries per desenvolupar una investigació acadèmica rigorosa en història de la ciència mitjançant l'elaboració d'un projecte de treball de fi de màster.

Continguts:

Aquesta assignatura, que segueix una metodologia ABP, s'estructura al voltant de tres tutories col·lectives de plantejament, seguiment i resolució de problemes, on s'orienta l'alumnat sobre l'elaboració d'un projecte de recerca en l'àmbit de la història de la ciència. Aquestes tutories, realitzades per la coordinació de l'assignatura, es complementen amb les tutories individualitzades realitzades amb el tutor o la tutora personal de cada estudiant.

Avaluació:

Els projectes de recerca hauran de comptar amb l'aprovació del tutor o la tutora, que enviarà a la coordinació de l'assignatura una proposta de qualificació i un informe raonat de justificació.

S'avaluarà la coherència i el rigor formal, teòric i metodològic del projecte de recerca tant per part del tutor o tutora com per part de la coordinació de l'assignatura. La qualificació final serà la mitjana ponderada de les qualificacions proposades per ambdues instàncies, en els percentatges següents:

Nota final = 0,5 x nota tutor/a + 0,5 x nota coordinació.

Resultats d'aprenentatge:

Coneixements:

- Descriure críticament i rigorosament fonts del passat de la ciència, la medicina i la tecnologia.
- Descriure críticament i rigorosament les relacions dels sabers i les pràctiques científiques amb el context històric en el qual es van generar, desenvolupar, difondre i discutir.
- Descriure críticament i rigorosament les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder en la ciència al llarg de la història en una investigació que integri les cultures científica i humanística.

Habilitats:

- Aplicar mètodes i tècniques d'anàlisi pròpies de la disciplina en la construcció de narratives històriques diverses.
- Utilitzar críticament i amb rigor les diverses fonts secundàries necessàries per al plantejament i el desenvolupament d'un problema historiogràfic específic i una investigació.
- Aplicar les eines de recerca, anàlisi i reflexió historiogràfiques per pensar el present i intervenir en els debats actuals associats sobre ciència, medicina i tecnologia, incorporant-hi les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder.

Competències:

- Integrar metodologies i tècniques avançades d'història de la ciència, tant de manera autònoma com en equip, per resoldre problemes complexos en la construcció de narratives històriques interdisciplinàries i originals.
- Construir una bibliografia crítica i especialitzada sobre un problema específic en història de la ciència a partir de l'ús avançat de bases de dades i repertoris.
- Explicar amb rigor públics especialitzats i no especialitzats les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder implicades en els processos històrics de producció, circulació i gestió de coneixement científic.

PRÀCTIQUES PROFESSIONALS

2026-2027

Codi: 45754

ECTS: 6

Tipologia: Optativa

Semestre: 2

Idioma: Català

Modalitat: Presencial

Titulació: Màster Universitari en Història de la Ciència: Història, Patrimoni i Comunicació Científica

Lloc de docència: Universitat Autònoma de Barcelona

Coordinació:

Michele Catanzaro (UAB): michele.catanzaro@uab.cat

Jaume Valentines-Álvarez (UAB): jaume.valentines.alvarez@uab.cat

Objectius:

Com podeu aplicar les eines i marcs conceptuals de la història de la ciència en un ampli rang d'entorns professionals? Com podeu aconseguir competències de comunicació i gestió patrimonial molt valorades en el món laboral, acadèmic i associatiu? Aquestes pràctiques professionals proporcionen una experiència pràctica en els àmbits de la cultura material, el patrimoni i la comunicació científica.

L'assignatura permetrà a l'alumnat construir un pont cap a un futur laboral en una gran varietat de camps professionals, com: 1) la gestió cultural; 2) la documentació, preservació i accés al patrimoni científic i industrial; 3) la gestió arxivística; 4) la producció de recursos pedagògics; 5) la comunicació de la ciència; i 6) el disseny de projectes, materials i activitats per a enriquir el debat social sobre la ciència, la tecnologia i la medicina amb mirades complexes i integradores.

L'alumnat podrà usar l'experiència obtinguda, així com els continguts i resultats produïts a les pràctiques, per al disseny i elaboració del Treball de Fi de Màster, tot articulant-los amb els objectius i currículum del màster. Alhora, les pràctiques es beneficiaran dels continguts i eines teòriques desenvolupades en altres assignatures, especialment a "Patrimoni i comunicació científica".

El desenvolupament d'aquestes pràctiques es vehicula a través de la signatura de convenis entre Gestió Acadèmica de la Facultat de Ciències de la UAB i diferents institucions, empreses i entitats.

Continguts:

Les pràctiques es desenvoluparan durant un període aproximat de set setmanes del segon semestre, entre els mesos de febrer i maig, a raó, aproximadament, de 4 hores diàries o 20 hores setmanals (que han de correspondre a 144 hores supervisades a l'entitat i 6 hores dirigides, amb 100% de presencialitat). L'alumnat tindrà la categoria d'alumnat en pràctiques, a través d'un conveni UAB de cooperació educativa per a la realització de pràctiques acadèmiques externes en entitats col·laboradores (amb la possibilitat de remuneració, si així ho disposa l'entitat i és acordat prèviament).

Les pràctiques implicaran la incorporació de l'alumnat en processos d'aprenentatge pràctic, entre d'altres: 1) Documentació, gestió, anàlisi, accés i comunicació de patrimoni científic, tècnic i mèdic, incloent col·leccions científiques, arxius i espais de ciència; 2) Redacció, edició, anàlisi i difusió de continguts científicotecnològics; 3) Gestió d'activitats, projectes de recerca i materials pedagògics en entitats culturals, científiques i associatives.

Depenent del cas, les pràctiques podran intervenir en el disseny i realització de projectes i programes executables en el període de temps descrit, de manera que aquesta col·laboració constitueixi una aportació a aquests processos (eventualment resolent necessitats reals d'una entitat o comunitat com a Aprenentatge per Serveis, ApS, com a valor afegit curricular i social).

La persona o persones de l'entitat receptora a càrrec de l'alumnat actuaran com a tutors/es externs/es, que supervisaran el treball i l'aportació de l'alumnat en les pràctiques, en col·laboració amb el/la coordinador/a de l'assignatura i els/les tutors/es interns/es (professorat del màster o membres de recerca de les universitats organitzadores).

A banda de les pràctiques a les entitats, aquesta assignatura ofereix sessions específiques de tutoria per a la programació, orientació i seguiment.

Avaluació:

L'avaluació de l'assignatura constarà de:

- 1) Memòria de les activitats desenvolupades i resultats (35%)

- L'alumnat haurà de lliurar una memòria sobre el desenvolupament i resultats dels treballs i projectes duts a terme. Alhora, les persones tutores faran un breu informe de supervisió externa, en base a la seva supervisió i a la memòria.

2) Exercici escrit de reflexió teòrica sobre les pràctiques (35%)

- L'alumnat farà una reflexió teòrica sobre les activitats realitzades a les pràctiques, sota la supervisió de la persona tutora interna, tot articulant aquestes activitats amb l'aprenentatge del màster. Es donaran instruccions concretes en les sessions de seguiment.

3) Presentació oral (30%)

- La coordinació de l'assignatura farà una avaluació de les pràctiques de l'alumnat, tenint en compte la memòria pràctica, l'exercici teòric i l'articulació d'aquests dos treballs (teòrica-pràctica) en la presentació oral.

Resultats d'aprenentatge:

Coneixements:

- Descriure les característiques fonamentals i les funcions dels contextos de professionalització relacionats amb la definició i gestió del patrimoni científic i amb els processos de comunicació científica.
- Descriure amb precisió els processos d'identificació, definició i gestió del patrimoni científic.
- Descriure amb precisió els mecanismes de comunicació i circulació de coneixement científic, mèdic i tecnològic.
- Descriure rigorosament biaixos de gènere i desigualtats de drets i oportunitats presents en els processos de definició i gestió de patrimoni científic i de comunicació científica.

Habilitats:

- Aplicar de manera adequada a la demanda socio-cultural i professional els mètodes i tècniques de la història de la ciència en la identificació i l'inventari del patrimoni científic i tecnològic.
- Aplicar, en resposta a les demandes del mercat professional, tècniques comunicatives efectives per a la creació i promoció de productes culturals relacionats amb la ciència, la medicina, la tecnologia i el seu patrimoni, incorporant les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder.

Competències:

* Continguts provisionals (gener 2026). Els continguts definitius apareixeran a la guia docent.

- Integrar factors intel·lectuals i materials per la resolució de problemes, el disseny i el desenvolupament de projectes d'identificació i gestió del patrimoni científic.
- Integrar factors intel·lectuals i materials per a la resolució de problemes, el disseny i el desenvolupament de projectes i activitats molt diverses de comunicació científica.
- Explicar amb rigor a públics especialitzats i no especialitzats les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder implicades en els mecanismes de definició i gestió del patrimoni científic i la comunicació científica.

TREBALL DE FI DE MÀSTER

2026-2027

Codi: 45756

ECTS: 6

Tipologia: Obligatòria

Semestre: 2

Idioma: Català

Modalitat: Presencial

Titulació: Màster Universitari en Història de la Ciència: Història, Patrimoni i Comunicació Científica

Lloc de docència: Universitat Autònoma de Barcelona

Coordinació:

Jesús Galech Amillano (UB): jesus.galech@ub.edu

Jaume Sastre-Juan (UAB): jaume.sastre@uab.cat

Objectius:

Aquesta assignatura capacita l'alumnat per desenvolupar una investigació rigorosa i original en història de la ciència a través de l'elaboració d'un Treball de Fi de Màster (TFM) en què es posen en pràctica els coneixements, les habilitats i les competències adquirits al llarg de la titulació.

S'ofereixen dues modalitats de TFM. D'una banda, l'alumnat que hagi cursat "Pràctiques professionals" elaborarà un TFM on l'anàlisi d'un cas d'estudi als àmbits del patrimoni científic o la comunicació científica serà un element indispensable. D'altra banda, l'alumnat que hagi cursat "Iniciació a la recerca" elaborarà un TFM on el treball d'arxiu, o altres tipus de treball de camp com la història oral, serà un element indispensable.

Continguts:

En aquesta assignatura, l'alumnat haurà de elaborar un treball acadèmic original i rigorós sota la direcció d'una tutora o tutor del màster.

El treball haurà de tenir la màxima correcció conceptual i formal, constarà d'unes 12.000 paraules aproximadament (sense incloure la bibliografia) i podrà adoptar el format d'un article publicable a una revista acadèmica.

Els TFM inclouran una exposició de l'estat de la qüestió; els objectius del treball; la descripció detallada i estructurada de la recerca realitzada, convenientment comentada i anotada; i unes conclusions, bibliografia i índex.

El seguiment es farà mitjançant tutories col·lectives on s'abordarà el desenvolupament correcte de l'assignatura, així com la resolució de possibles problemes, juntament amb la comunicació constant i personalitzada al llarg del semestre entre l'alumnat i el professorat encarregat de la supervisió.

Avaluació:

Els TFM han de comptar amb l'aprovació del tutor o tutora, que enviarà a la coordinació de l'assignatura una proposta de qualificació i un informe raonat de justificació sobre la seva correcció conceptual i formal.

Posteriorment, el dia que estableixi el calendari, l'alumnat presentarà públicament el seu treball davant d'una comissió integrada per tres membres del professorat del màster, que avaluaran la correcció conceptual i formal tant dels treballs escrits com de la presentació oral.

La tutora o tutor considerarà per a l'avaluació els criteris següents:

- Aspectes formals, inclosa la citació de referències bibliogràfiques, l'estructura i l'estil (claredat, precisió, concisió) (30%).
- La presentació de la investigació (justificació, estat de la qüestió, estructura), l'ús de fonts, la riquesa teòrica, metodològica i crítica de l'anàlisi i els resultats, i la riquesa i la pertinència de les referències bibliogràfiques (35%).
- Coherència, pertinença i justificació de les conclusions i de les possibles limitacions de l'estudi (35%).

La comisión considerará los mismos aspectos, con un peso del 25% cada uno, añadiendo un cuarto aspecto, también con un peso del 25%, relacionado con la claridad y coherencia de la exposición oral y la discusión posterior.

La qualificació final serà la mitjana ponderada de les qualificacions proposades per la comissió i pel tutor o tutora, en els percentatges següents: $\text{Nota final} = 0,25 \times \text{nota tutor/a} + 0,75 \times \text{nota de la comissió}$.

Resultats d'aprenentatge:

Coneixements:

- Seleccionar la informació pertinent per al plantejament i el desenvolupament d'una investigació original en els àmbits de la història de la ciència, la gestió del patrimoni científic i la comunicació científica.

- Descriure rigorosament biaixos de gènere i desigualtats de drets i oportunitats presents als processos històrics de producció, circulació i gestió de coneixement científic.
- Descriure rigorosament les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder implicades en els processos de definició i de gestió de patrimoni científic i de comunicació científica.

Habilitats:

- Aplicar tècniques i mètodes de recerca historiogràfica per analitzar fonts primàries històriques, incorporant-hi les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder, així com textos representatius de les diferents escoles de la història de la ciència.
- Aplicar, en el marc d'un treball de recerca, mètodes i tècniques d'anàlisi pròpies de la història de la ciència a la construcció de narratives sobre el patrimoni científic.
- Aplicar, en el marc d'un treball de recerca, mètodes i tècniques d'anàlisi pròpies de la història de la ciència a la construcció de narratives sobre els processos de comunicació i divulgació científica.

Competències:

- Integrar coneixements i metodologies de la història de la ciència en el plantejament i el desenvolupament d'una investigació original i interdisciplinària que integri les cultures científica i humanística.
- Integrar coneixements i metodologies dels àmbits de la gestió del patrimoni científic i la comunicació científica en el plantejament i el desenvolupament d'una investigació original i interdisciplinària que integri les cultures científica i humanística.
- Explicar rigorosament a públics especialitzats i no especialitzats les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder implicats en els processos històrics de construcció de coneixement científic, de definició i gestió de patrimoni científic i de comunicació científica.

DEL MÓN ANTIC AL MODERN A TRAVÉS DE L'ISLAM (I): ELS HUMANS I LA NATURA

2026-2027

Codi: 45757

ECTS: 5

Tipologia: Optativa

Semestre: 2

Idioma: Català

Modalitat: Presencial

Titulació: Màster Universitari en Història de la Ciència: Història, Patrimoni i Comunicació Científica

Lloc de docència: Universitat de Barcelona

Coordinació:

Montse Díaz Fajardo (UB): mdiazfajardo@ub.edu

Objectius:

Aquesta assignatura ofereix una àmplia perspectiva de la medicina i les ciències naturals des de la tradició clàssica i la seva incorporació a les societats islàmiques fins a la seva influència en l'època moderna europea. Es para atenció a les diverses geografies, espais, objectes i actors implicats tot fent servir perspectives transversals com el gènere, la religió o el colonialisme.

Continguts:

L'assignatura s'estructura en les següents sessions :

1	L'aculturació del llegat clàssic a les societats islàmiques: Bagdad abbàsida i Còrdova omeia.
2	El replantejament de la medicina: concepcions de la medicina i elaboració de grans manuals (de Hunayn ibn Ishāq a Avicenna).
3	El naixement de la tradició alquímica àrab: Jābir ibn Ḥayyān, al-Rāzī i la seva projecció.

4	La natura: animals i plantes entre escriptors, metges i filòsofs.
5	Les contribucions d'al-Andalus: medicina, botànica i agronomia.
6	Musulmans i cristians al segle XII: filòsofs i traductors.
7	La influència de la cultura científica islàmica a Europa.
8	De l'alquímia a la química: La filosofia experimental.
9	Medicina i farmàcia en la modernitat.
10	La natura colonial.

Avaluació:

- Un assaig de 1.500 paraules (50%)
- Un exercici pràctic relacionats amb els continguts de l'assignatura (40%)
- Participació a classe (10%).

Resultats d'aprenentatge:

Coneixements:

- Descriure els fonaments de la història de les ciències mèdiques i naturals (des de la tradició clàssica i les societats islàmiques medievals fins l'època moderna), així com el perfil biogràfic de grans científics i filòsofs naturals del passat.
- Seleccionar críticament i amb rigor historiogràfic la informació pertinent sobre medicina i ciències naturals des de la tradició clàssica i les societats islàmiques medievals fins l'època moderna.
- Descriure la literatura secundària sobre el desenvolupament de la filosofia natural, la ciència i la tecnologia des de la tradició clàssica i les societats islàmiques medievals fins l'època moderna.
- Definir amb rigor les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder de la medicina i les ciències naturals des de la tradició clàssica i les societats islàmiques medievals fins l'època moderna.

Habilitats:

- Organitzar informació relativa als orígens de la ciència moderna, recopilant, classificant i presentant-la de forma clara i coherent.
- Distingir què sabien, pensaven i com actuaven els metges i naturalistes de les tradicions clàssica i medieval, així com les institucions en les quals desenvolupaven la seva activitat

i influència en l'època moderna, incorporant les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder.

Competències:

- Avaluar críticament els processos de transmissió i transformació de la medicina i les ciències naturals en la civilització àrab islàmica i les seves aportacions al desenvolupament científic europeu.
- Explicar a públics especialitzats i no especialitzats els elements multiculturals de la ciència des de la tradició clàssica i les societats islàmiques medievals fins l'època moderna.
- Explicar a públics especialitzats i no especialitzats les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder de la medicina i les ciències naturals des de la tradició clàssica i les societats islàmiques medievals fins l'època moderna.

DEL MÓN ANTIC AL MODERN A TRAVÉS DE L'ISLAM (II): DEL MON TANCAT A L'UNIVERS INFINIT

2026-2027

Codi: 45758

ECTS: 5

Tipologia: Optativa

Semestre: 2

Idioma: Català

Modalitat: Presencial

Titulació: Màster Universitari en Història de la Ciència: Història, Patrimoni i Comunicació Científica

Lloc de docència: Universitat de Barcelona

Coordinació:

Montse Díaz Fajardo (UB): mdiazfajardo@ub.edu

Objectius:

Aquesta assignatura explora la història i la pràctica de l'astronomia i l'astrologia, des de l'antiguitat fins a l'Europa moderna, mitjançant l'estudi de la seva transformació i aplicació a les societats islàmiques, així com del llegat d'aquestes en les ciències europees, la filosofia mecànica i la filosofia experimental, a través de diverses geografies, espais, objectes i actors, tot fent servir perspectives transversals com el gènere, la religió o el colonialisme.

Continguts:

L'assignatura s'estructura en les següents sessions:

1	L'activitat dels astrònoms medievals: problemes pràctics i recerca teòrica.
2	Astronomia útil: aplicacions de l'astronomia a la societat.
3	L'astrolabi: l'ordinador medieval.
4	Tocar el cel amb les mans: taller de construcció i ús de l'astrolabi.

5	L'astrolabi a l'astrologia.
6	Pràctiques fonamentals de l'horòscop: aspectes, cases i progressions.
7	Els inicis catalans de l'astronomia científica a Europa.
8	L'astronomia i l'astrologia dels segles XVI i XVII.
9	La filosofia mecànica: idees, màquines i rellotges.
10	Filosofia experimental i física matemàtica.

Avaluació:

- Un assaig de 1.500 paraules (50%).
- Un exercici pràctic relacionat amb el contingut de l'assignatura (40%).
- Participació a classe (10%).

Resultats d'aprenentatge:

Coneixements:

- Descriure els fonaments de la història de l'astronomia des de la tradició clàssica i les societats islàmiques medievals fins l'època moderna, incloent la morfologia tipològica que identifica els diferents instruments astronòmics àrabs, així com les seves connexions amb instruments europeus posteriors.
- Descriure els fonaments de la història i problemàtica de la filosofia natural, la ciència i la tecnologia des de la tradició clàssica i les societats islàmiques medievals fins l'època moderna, incloent els aspectes fonamentals de les relacions entre ciència, filosofia i religió.
- Definir amb rigor les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder de l'astronomia des de la tradició clàssica i les societats islàmiques medievals fins l'època moderna.

Habilitats:

- Distingir el paper institucional i científic dels observatoris islàmics medievals i de la pràctica de l'astronomia, incorporant les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder.
- Interpretar críticament i amb precisió l'origen i evolució conceptual, tecnològica i artística dels instruments astronòmics medievals, inserint-los en el seu context històric i social.

- Distingir els elements essencials de la història de la ciència, la problemàtica de la filosofia natural i els aspectes fonamentals entre ciència, filosofia i religió des de la tradició clàssica i les societats islàmiques medievals fins l'època moderna.

Competències:

- Analitzar la morfologia tipològica dels diferents instruments astronòmics àrabs per comparar-los amb instruments europeus d'èpoques posteriors.
- Explicar a públics especialitzats i no especialitzats els aspectes fonamentals de les relacions entre ciència, filosofia i religió des de la tradició clàssica i les societats islàmiques medievals fins l'època moderna, així com la problemàtica de la filosofia natural en aquest període històric.
- Explicar a públics especialitzats i no especialitzats les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder de la història de l'astronomia des de la tradició clàssica i les societats islàmiques medievals fins l'època moderna.

DISCURSOS, PRÀCTIQUES I ESPAIS DE SALUT I MALALTIA 2026-2027

Codi: 45759

ECTS: 5

Tipologia: Optativa

Semestre: 2

Idioma: Català / Castellà

Modalitat: Presencial

Titulació: Màster Universitari en Història de la Ciència: Història, Patrimoni i Comunicació Científica

Lloc de docència: Universitat Autònoma de Barcelona

Coordinació:

Álvaro Girón: agiron@imf.csic.es

Celia Miralles: celia.miralles@uab.cat

Objectius:

Quina relació tenen el colonialisme, les migracions, la urbanització, la industrialització o el medi ambient amb la salut humana? En aquesta assignatura estudiarem la dimensió col·lectiva de la salut i la malaltia. Posant atenció a les renovacions historiogràfiques de les darreres dècades en història de la medicina, podrem veure clarament com els discursos i pràctiques mèdiques i sanitàries no es poden entendre sense considerar en profunditat processos històrics i ambientals que afecten tota la humanitat, com els al·ludits al començament d'aquest paràgraf.

Continguts:

L'assignatura s'allunya d'una història de la medicina i la salut pública desconnectada del món social i de la quotidianitat, marcadament antropocèntrica, androcèntrica i eurocèntrica. Amb aquesta finalitat, diversificarem actors, discursos, pràctiques, espais i perspectives. No donarem per fet les fronteres disciplinàries. Mostrarem com els discursos i les pràctiques sanitàries aplicats a grans poblacions no es poden comprendre sense complexes hibridacions amb la biologia, les ciències socials i l'antropologia, o amb projectes antropotècnics multidisciplinaris com l'eugènica.

Per això recorrerem a múltiples perspectives i enfocaments plurals: història social i cultural de la medicina; interaccions entre diferents actors dins i fora del món sanitari, humans i no humans; estudi de les vides quotidianes; gir lingüístic; perspectives decolonials, ambientals i de gènere.

Més enllà de la presentació de casos d'estudis concrets, les sessions proporcionaran a l'alumnat un coneixement del panorama historiogràfic sobre cada tema proposat, i desplegaran la diversitat de documentació i fonts utilitzables per escriure i renovar la història de la salut.

1. Introducció: Les dimensions col·lectives de la salut
2. Les altres històries de la salut: Perspectiva sociocultural, biològica i ambiental en les epidèmies (s. XV-XVIII)
3. Epidèmies i campanyes sanitàries a través de la quotidianitat
4. Antropotècnies més enllà de la salut pública: Evolució, degeneració i eugenesia
5. El negoci de la salut
6. Colonialismes mèdics i salut global (I)
7. Colonialismes mèdics i salut global (II)
8. Els moviments de pacients en lluita pels seus drets
9. La salut humana a través dels animals
10. Salut ambiental

Avaluació:

1. Presentació oral individual: l'alumnat cerca una font, en acord amb el professorat, i l'analitza en relació amb una o diverses de les sessions de l'assignatura i el seu TFM. La font pot ésser escrita, visual, oral, etc. (45%)
2. Exercici escrit: un cop realitzat l'examen oral, l'alumnat ha de lliurar un petit assaig que recull allò que s'ha explicat a l'oral, incloent-hi les millores aconsellades en el procés d'avaluació (45%)
3. Participació en les discussions a classe: 10%

Resultats d'aprenentatge:

Coneixements:

- Descriure amb precisió el desenvolupament històric de les ciències humanes i de la salut, així com de les pràctiques de la psicologia al llarg de la història.

- Descriure com fer història del subjecte i de les malalties físiques i mentals en relació amb el canvi de visió sobre la subjectivitat i la possibilitat d'una ciència de la ment als segles XIX i XX.
- Descriure els biaixos de gènere a la medicina i la psicologia científica occidentals i com aquestes disciplines han contribuït a la configuració dels sistemes de relacions de gènere.

Habilitats:

- Distingir etapes, transformacions, actors, espais, objectes, teories, experiments, pràctiques i discursos de la història de la medicina en la problematització dels processos de medicalització i psicopatologització actuals com a part fonamental de processos més amplis de civilització, racionalització i disciplinament social.
- Investigar com s'ha fet i com fer història del subjecte i de les malalties físiques i mentals en relació amb els processos històrics de medicalització i psicologització (materials i simbòlics) i com aquests processos han contribuït al desenvolupament de la modernitat.
- Analitzar les característiques i les conseqüències dels processos de medicalització i psicopatologització en relació amb els mecanismes de legitimació del control social, incorporant les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder.

Competències

- Explicar a públics especialitzats i no especialitzats el paper de la salut pública a les polítiques dels estats europeus en el context del canvi de visió sobre la subjectivitat i la possibilitat d'una ciència de la ment als segles XIX i XX.
- Explicar a públics especialitzats i no especialitzats les característiques i les conseqüències dels processos de medicalització i psicopatologització en relació amb els mecanismes de legitimació del control social, la percepció de la salut i la malaltia, i l'autopercepció.
- Explicar a públics especialitzats i no especialitzats el paper històric de la medicina en la configuració dels sistemes de relacions de gènere, classe i raça.

COS, SUBJECTE I SOCIETAT

2026-2027

Codi: 45760

ECTS: 5

Tipologia: Optativa

Semestre: 2

Idioma: Català / Castellà

Modalitat: Presencial

Titulació: Màster Universitari en Història de la Ciència: Història, Patrimoni i Comunicació Científica

Lloc de docència: Universitat Autònoma de Barcelona

Coordinació:

Mònica Balltandre (UAB): monica.balltandre@uab.cat

Andrea Graus (IMF-CSIC): andrea.graus@imf.csic.es

Objectius:

Aquest mòdul aborda problemàtiques socials contemporànies relacionades amb les ciències de la ment (psicologia, psiquiatria, psicoanàlisi) fent servir les eines que proporciona la reflexió històrica de les ciències humanes. Es tracta de familiaritzar-se i aprendre a mobilitzar la historiografia sobre la història de la subjectivitat, el cos i l'experiència, els estudis sobre el gènere, les masculinitats, la subalternitat, el capacitisme i les relacions humà-animal. L'objectiu és pensar, comunicar i divulgar problemàtiques actuals de l'ésser humà en relació al seu cos, la ment, el jo, les emocions, el gènere, la classe, la raça, els trastorns mentals i la sexualitat. A través de diferents fonts tant escrites (articles, novel·les, notícies d'actualitat, etc.) com audiovisuals (documentals, films de ficció, etc.), i a partir de propostes pactades entre el professorat i l'alumnat, farem servir la història per analitzar les relacions de poder i desigualtat que estructurin aquestes temàtiques.

Continguts:

L'assignatura s'estructura en les següents sessions.

1. Introducció: Cos, ment, gènere i subalternitat

2. Gènere, salut i sexualitat
3. Cultures psi i societat
4. Discapacitat i capacitisme
5. Sessió de treball del cas
6. Emocions i experiència
7. Impacte del naturalisme
8. Gènere, classe i raça
9. Les relacions amb el no humà
10. Conclusions

Avaluació

En la primera sessió s'establirà un "estudi de cas" relacionat amb l'assignatura a partir del qual es realitzarà un producte col·lectiu d'alta divulgació científica. Aquest producte podrà ser escrit (revista o web divulgativa), audiovisual (podcast/documental) o expositiu (exposició virtual).

El cas es treballarà de manera transversal durant el desenvolupament de l'assignatura de manera autònoma per part de l'alumnat i de manera supervisada en la sessió 5 i en 30-40 minuts de la sessió 6 a la 9. La sessió 5 estarà dedicada a la discussió i posada en comú de les fonts primàries i secundàries rellevants que s'utilitzaran per elaborar aquest producte final, el qual es presentarà i discutirà a la sessió final (sessió 10).

Cada estudiant elaborarà la seva part de treball individual que serà part d'un producte col·lectiu. S'avalua tant el treball individual fet (50%) i la participació activa individual en la construcció d'aquest producte a les sessions de treball (30%), com el producte final col·lectiu (20%). L'avaluació constarà doncs de:

- 1) Treball individual de creació de continguts relacionats amb el cas treballat al llarg del mòdul. Aquest treball constarà de dos parts: a) Recerca, Anàlisi i discussió de bibliografia acadèmica específica (25%) i b) elaboració d'un producte divulgatiu en base a la recerca bibliogràfica prèvia (25%). 50% de la nota.
- 2) Treball i participació activa en les sessions de treball: a) discussió a l'aula de les lectures i altres materials proposats. b) Participació activa en l'elaboració col·lectiva del producte d'alta divulgació científica. 30% de la nota.
- 3) Avaluació d'aquest producte final col·lectiu de divulgació. 20% de la nota.

Resultats d'aprenentatge:

Coneixements:

- Descriure etapes, transformacions, actors, espais, objectes, teories, experiments, pràctiques, discursos i agents, processos socials i mecanismes institucionals que han intervingut en els processos històrics de medicalització i psicologització, així com la seva correspondència amb processos actuals.
- Descriure de manera rigorosa, des del punt de vista historiogràfic, els processos de medicalització i psicologització (materials i simbòlics) i com han contriguït a la construcció de la modernitat i a la tendència actual a codificar problemes socials (incloent biaixos de gènere i desigualtats de drets i oportunitats) en termes patològics.
- Descriure rigorosament les característiques i conseqüències dels processos de medicalització i psicopatologització en relació amb els mecanismes de legitimació de control social, la percepció de la salut i la malaltia, així com l'autopercepció.
- Descriure les eines teòriques i metodològiques de la disciplina per a problematitzar i des-normalitzar la sexualitat.

Habilitats:

- Distingir els diferents agents, processos socials i mecanismes institucionals que han intervingut en els processos de medicalització i psicologització, incorporant les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder.
- Analitzar d'una manera rigorosa i crítica des del punt de vista historiogràfic la tendència actual a codificar problemes socials en termes patològics.
- Aplicar les eines teòriques i tècniques de la història de la ciència per a pensar el present i intervenir en els debats actuals sobre processos de medicalització i psicologització.

Competències:

- Explicar a públics especialitzats i no especialitzats el paper històric de la psicologia, la psiquiatria i les ciències humanes en la configuració dels sistemes de relacions de gènere, classe i raça.
- Explicar a públics especialitzats i no especialitzats els processos històrics de medicalització i psicologització, identificant els diferents agents, processos socials i mecanismes institucionals que hi ha intervingut, així com la seva relació amb la construcció de la modernitat.

TECNOCIÈNCIA CONTEMPORÀNIA

2026-2027

Codi: 45761

ECTS: 5

Tipologia: Optativa

Semestre: 2

Idioma: Català / Anglès

Modalitat: Presencial

Titulació: Màster Universitari en Història de la Ciència: Història, Patrimoni i Comunicació Científica

Lloc de docència: Universitat Autònoma de Barcelona

Coordinació:

Gemma Cirac (UAB): gemma.cirac@uab.cat

Objectius i continguts:

Física quàntica, evolució, Big Data, biotecnologies, comunicacions, l'expansió de l'univers, el programa espacial, la bomba atòmica, radioactivitat, el canvi climàtic, plaques tectòniques... Aquests i altres àmbits tecnocientífics contemporanis estan lligats a aspectes socials, econòmics, polítics i culturals, així com a conflictes globals, xocs ideològics i transformacions econòmiques. En aquesta assignatura tractarem, a través de casos d'estudi seleccionats, alguns elements de la seva història. Les transformacions que ha experimentat la ciència durant els dos darrers segles ens ajudaran a comprendre la seva situació actual.

Estudiarem algunes de les transformacions en els règims de sabers que han marcat la producció, circulació i gestió del coneixement des del segle XIX fins l'actualitat. Considerarem la ciència i la tecnologia com a institucions socials, i analitzarem les seves relacions socials, polítiques i culturals. Ens preguntarem qui produeix i difon la ciència; com es delimiten les divisions entre les diferents ciències; com es regulen les fronteres entre ciència i societat; com s'estructura la ciència contemporània, tant des del punt de vista institucional com econòmic; quin paper hi juga l'Estat i quin el mercat; i com es construeix i sosté el valor simbòlic de la ciència. Posarem èmfasi en les relacions amb la indústria i la guerra, amb els imperis i les nacions, amb l'estat i la governança global, i es consideraran atentament les dimensions de gènere, raça, classe i poder.

Avaluació:

- Elaborar dos exercicis escrits, de naturalesa per determinar (60%).
- Preparar un exercici oral, de naturalesa per determinar (30%).
- Lectura i participació a les sessions (10%).

Resultats d'aprenentatge:

Coneixements:

- Descriure les transformacions de la ciència, la tecnologia, la indústria, l'estat i la natura, i la seva contribució, reflex i influència recíproca a l'esfera pública a través de diverses formes d'expressió, representació i comunicació.
- Descriure les dimensions històriques, socials, econòmiques, professionals, polítiques, culturals i comunicatives de l'activitat tecnocientífica en la història contemporània, incloent la construcció i gestió de discursos i pràctiques de resistència.
- Descriure amb precisió els debats historiogràfics sobre la ciència, la tecnologia i les problemàtiques associades històricament al gènere, raça, classe i poder en el període contemporani.

Habilitats:

- Distingir amb precisió etapes, transformacions i interaccions entre tecnociència, societat, indústria i Estat en la història contemporània (segles XIX, XX i XXI), tenint en compte les dimensions de gènere, raça, classe i poder.
- Relacionar críticament entre elles les diverses formes que adopten l'activitat científica i tecnològica i els processos de construcció i gestió de discursos i pràctiques de resistència a la història contemporània.
- Aplicar les eines teòriques de la història de la ciència per pensar el present i intervenir en els debats actuals sobre ciència i tecnologia.

Competències:

- Comunicar a públics especialitzats i no especialitzats les influències recíproques entre ciència, tecnologia, indústria, natura i estat en els dos últims segles.
- Avaluar les eines d'investigació, anàlisi i reflexió historiogràfica per pensar la ciència i la tecnologia en el present i intervenir en els debats actuals associats a biaixos de gènere, desigualtats i canvi climàtic.

* Continguts provisionals (gener 2026). Els continguts definitius apareixeran a la guia docent.

- Avaluar de manera crítica i rigorosa continguts, metodologies i tècniques de la disciplina per a construir narratives històriques interdisciplinàries i originals en relació amb els reptes plantejats en la societat actual respecte la generació i gestió de drets i sostenibilitat.

TECNOLOGIA, INFRAESTRUCTURES I MEDI AMBIENT 2026-2027

Codi: 45762

ECTS: 5

Tipologia: Optativa

Semestre: 2

Idioma: Català / Anglès

Modalitat: Presencial

Titulació: Màster Universitari en Història de la Ciència: Història, Patrimoni i Comunicació Científica

Lloc de docència: Universitat Autònoma de Barcelona

Coordinació:

Jaume Valentines (UAB): jaume.valentines.alvarez@uab.cat

Objectius:

Aquesta assignatura estudia les interaccions entre ciència, tecnologia i medi ambient des d'una perspectiva històrica, partint de la idea que la comprensió d'aquestes realitats és fonamental per abordar els grans reptes globals del segle XXI, com el canvi climàtic, les 'transicions energètiques', la intel·ligència artificial, la militarització, el creixement de les zones urbanes o les relacions post-colonials. L'assignatura ofereix a l'alumnat una formació en les múltiples eines i mirades que, des de la història de la tecnologia i la història ambiental, connecten el temps històric i geològic, les aproximacions locals i globals, el Sud Global i el Nord Global, els sabers experts i no-experts, i els actors humans i no-humans. Equipat amb aquesta caixa d'eines, l'alumnat aconseguirà l'expertesa necessària per a analitzar de manera crítica i històrica els artefactes, les infraestructures i els paisatges que marquen el nostre present.

Continguts:

L'assignatura s'articularà a través dels següents blocs temàtics, que inclouran sessions autònomes però entrelligades, conduïdes per professorat especialista en el tema, preferentment amb una recerca consolidada al respecte.

1. Introducció

2. Artefactes: Materialitat i tecnopolítica
3. Infraestructures: Espacialitat i xarxes multiescalars
4. Paisatges: Sistemes ecosociotècnics
5. Cruïlles: Casos d'estudi

Les sessions abordaran les dimensions socials i polítiques dels artefactes, les infraestructures i els paisatges des de la cruïlla de sabers resultant de posar en diàleg la història de la tecnologia, la història ambiental, l'ecologia política i els STS.

Avaluació:

- Projecte en grup d'anàlisi històrica a partir d'un debat social sobre la tecnologia o d'un conflicte ambiental actual, que mobilitzi les eines, mirades i casos vistos a l'aula. El format serà una comunicació pública (presentació amb suport audiovisual, projecte d'exposició, vídeo, instal·lació artística, etc.), acompanyat d'un informe (amb l'estat de la qüestió, l'objectiu historiogràfic, la bibliografia i la metodologia). Es fomentarà i valorarà la seva potencial exhibició pública o publicació en canals institucionals, revistes científiques o de divulgació, espais culturals o xarxes digitals, demostrant l'interès que té més enllà de l'aula (50%)
- Dos exercicis individuals de seguiment (20% i 20%) que l'alumnat prepararà en el marc de la construcció del projecte en grup
- Participació a classe (10%)

Resultats d'aprenentatge:

Coneixements:

- Descriure amb precisió etapes i transformacions, actors, espais, objectes, teories, experiments, pràctiques i discursos de la ciència i la tecnologia en la història contemporània, en particular pel que fa a la definició i gestió del patrimoni natural i el medi ambient.
- Descriure els canvis que s'han produït en els dos últims segles en els processos de producció, circulació i gestió del coneixement sobre el medi ambient i el patrimoni natural, incloent la construcció i gestió de discursos i pràctiques de resistència.
- Descriure amb precisió aspectes essencials en els processos de producció, circulació i gestió del coneixement científic i tecnològic en relació als debats actuals sobre la definició i gestió del patrimoni natural i del medi ambient, així com les problemàtiques de gènere, raça, classe, materialitat i poder associades històricament.

Habilitats:

- Examinar les etapes, actors, espais, objectes, teories, experiments, pràctiques i discursos de la ciència i la tecnologia pel que fa a la definició i gestió del patrimoni natural i del medi ambient en la història contemporània, incorporant les dimensions de gènere, raça, classe, materialitat i poder.
- Examinar d'una manera crítica i rigorosa els debats historiogràfics sobre la ciència i la tecnologia en relació amb la definició i gestió del patrimoni natural i del medi ambient en la història contemporània.

Competències:

- Explicar a públics especialitzats i no especialitzats les formes en què els canvis en les relacions entre ciència, societat, indústria i estat s'han reflexat en l'esfera pública a través de diferents formes d'expressió, representació i comunicació.
- Explicar a públics especialitzats i no especialitzats coneixements, narratives i metodologies en l'àmbit de la història de la ciència en relació als processos de construcció i gestió de discursos i pràctiques de resistència en l'àmbit de la ciència i la tecnologia contemporànies.
- Explicar a públics especialitzats i no especialitzats els processos de construcció de biaixos de gènere i desigualtat de drets i oportunitats associats a l'àmbit de la ciència i la tecnologia contemporànies.
- Avaluar d'una manera crítica, rigorosa, original i interdisciplinària aspectes essencials en els processos de producció, circulació i gestió del coneixement científic i tecnològic relacionats amb la generació i gestió de drets humans fonamentals i la definició i gestió del patrimoni natural i del medi ambient.